

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1494 usque ad annum 1507

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1769

VD18 90118448

§. 41. Dispensationis controversia jussu Pontificis discussa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67025](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67025)

Junii foedus inierunt, in quo tamen de Saecul. XVI.
 conceptis connubii pactis mentio specia- A.C. 1503.
 lis facta non est, sua tamen contulerunt
 consilia, ut a summo Pontifice concordi
 voto dispensationem peterent. Ea de
 re Henricus VII. datis literis Flakstero
 Equiti Regio Oratori suo negotium dedit,
 ut juncto Hispaniæ Oratoris consilio Ju-
 lium exoraret, quatenus regias proles
 impedimenti religione solveret. Summus
 Pontifex anxiiis animi curis agitatus, aut
 forte religiosius consuetæ normæ tenax,
 Cardinalium, Theologorum, Jurisque Ca-
 nonici peritorum Congregationem con-
 vocavit, atque se præsentem discuti præ-
 cepit, utrum accedente summi Pontificis
 dispensatione foeminæ liceat successivis
 nuptiis duos fratres ducere.

§. XLI.

*Dispensationis controversia jussu Pon-
 tificis discussa.*

Primi, qui in consilium adhibebantur,
 in hanc abierunt sententiam: sum-
 mus Pontifex nec ex plenitudine potesta-
 tis suæ, quæ in ædificationem, non in de-
 structionem data est, in lege divina dispen-
 sare potest, ex lege autem divina prohi-
 betur, ne mulier mortui Mariti sui fra-
 tri nubat; quippe Deus Judæis per Moy-
 sen hanc legem tradidit: *Qui duxerit
 uxorem*

Sæcul. XVI. A.C. 1503. *uxorem fratris sui, rem facit illicitam, turpitudinem fratris sui revelavit. Levitic. cap. 20. v. 21. (*)*. Hoc vero est præceptum morale, quo Christiani æque, ac Judæi adstringuntur, nec Deus alio ex fine nuptias inter proximos propinquos prohibuit, quam ut per exterorum connubia societatis humanæ fœdera multiplicarentur, ac illi, qui nullo vinculo conjuncti essent, unirentur; talis autem finis etiam inter Christianos locum obtinet, hinc in re tanti momenti Ecclesiæ disciplina haud debet relaxari, præcipue cum nulla gravior urgeat necessitas; Europa enim plures Principum Filias numerat, ex quibus Walliæ Principi una facile in Sponsam adjungi poterit.

Hi autem, quibus contraria infedit opinio, Pontificii Juris peritorum sententiæ quidem in eo subscripserunt, arctatam esse Papæ auctoritatem ita, ut in lege, quam Deus populo Hebraico, Moysis ministerio, dedisset, dispensare haud valeret, contendebant tamen, hoc præceptum ad eum restringi casum, quo uxor ex primis nuptiis liberos suscepisset; idem enim, inquiebant, Moyses Deuteronomii

(*) Hæc lex, uxorem ex primi sui Mariti connubio liberos suscepisse supponit, quod tamen præsentis casui minime conveniebat.

nomii cap. 25. v. 5. dixit: Quando habitave- Sæcul. XVI.
 rint fratres simul, & unus ex eis absque A.C. 1503.
 liberis mortuus fuerit, uxor defuncti non nu-
 bet alteri, sed accipiet eam frater ejus, &
 fuscitabit semen fratris sui. Quam pluri- Justin.
 mi autem S. Patres, Justinus, Tertul- quæst. 332.
 lianus, & Theodoretus affirmant, id Euseb. hist.
 ideo fuisse præceptum, ut familiæ sem- l. 1. c. 7.
 per separatæ conservarentur, atque suc- Tertull. de
 cessionum permixtio impediretur, proin- Monogam.
 unio inter fratres arctius firmaretur, & cap. 7.
 defunctorum memoria conservaretur; de- Theod. quæst.
 nique id ipsum etiam factum ex eo est, 32.
 quod sterilitas pro opprobrio, atque in-
 famia, præcipue illo ævo, quo singuli
 se Messiaæ Patrem futurum sperabant,
 haberetur.

Aliunde, subjungebant hi Theologi,
 etsi præsentis quæstionis ratio forte sub
 lege in Leviticorum libro expressa conti-
 neretur, nihilominus hoc præceptum
 ad leges cæremoniales, ac politicas,
 quæ Judaicæ genti propriæ erant, re-
 jiciendum venit; ejusmodi enim legibus
 Deus noluit ceteras nationes obstringi,
 cum gratia Christi advenientis fuisset id
 operata, ut hæ leges abolerentur, quæ
 ante Evangelii promulgationem nonnisi
 Judæos, post Evangelium autem nobis
 annunciatum, neminem obligabant. Idem
 de hac lege ferendum est judicium, ac
 de

Sæcul. XVI. de præcepto itidem divino contra Blasphemos, qua hi morte damnari jubebantur, quin exinde inferri liceat, Superiores, atque Magistratus legem divinam transgressuros, si ejusmodi poenam in illos non decernerent; equidem supremus Princeps in suo regno hanc poenam in Blasphemos sancire potest, ejusque lex æquitati consona foret, non minus quam præceptum in pari casu a Moyse latum, nec tamen propterea legis *divinæ* vim haberet, etsi Deus omnino simile Hebræis præceptum dederit, sed nil nisi lex politica humana foret, proin is, qui talem legem solveret, minime in lege divina dispensasse censendus esset.

Addebant: ejusdem rationis fuit lex, qua uxori prohibebatur, ne fratrem Mariti sui defuncti duceret, hæc equidem lex ab Ecclesia, ut ita dicam, adoptabatur, ipsosque Christianos ligabat; aliter ut est lex Ecclesiastica humana, nec obtinet vim legis *divinæ*; his ergo præmissis extra dubii locum esse ajebant, quod Pontifici data sit legitima in ea dispensandi potestas, imo necessitas exigat, ut in Ecclesia tanta vigeat auctoritas, qua juxta temporis, aut necessitatum rationes legum Canoniarum gratia fieri posset; nulla enim reperitur lex humana, quæ pro omni temporum ratione con-

conveniat, & de qua contingente certo Sæcul. XVI.
 quodam eventu nequeat enunciari, quod A.C. 1503.
 magis e re sit, si illius dispensatio conce-
 datur, quam quod ejus observantia urgea-
 tur, proin necessarius est Superior, cui
 potestas data est, vi cujus condescende-
 re, ac ne quædam leges in certis even-
 tibus, justisque ex causis stringant, per-
 mittere, seu dispensare valeat pro bono
 Ecclesiæ, Regnorum, aut privatorum,
 qui ejusmodi dispensationes petunt. Sum-
 mi ergo Pontificis esse inquebant, quod is
 rationum momenta ab Hispaniæ & An-
 gliæ Regibus allata discutiat, ac diser-
 nat, an veritati ac necessitati nitantur,
 atque statuum suorum bonum respiciant,
 & utrum hujus dispensationis repulsa ma-
 jus inferat damnum, quam ejusdem in-
 dulgentia?

Præter hasce rationes, insuper affir-
 mabant: etsi præfata lex non minus Chri-
 stianos, quam Judæos obstringeret, ne-
 minem tamen latet, hos quoque ab hac
 lege eximi potuisse, si id quarundam pri-
 vatarum familiarum conservatio exegisset.
 certum igitur est, Anglorum Regi a sum-
 mo Pontifice id indulgeri posse, eo quod
 lex, cujus solutio petitur, ipsis quoque
 Judæis persæpe fuerit relaxata, quinimo
 rem penitus inspiciendo, nequidem mo-
 rales Judæorum leges, etiam illis di-
 scipli-

Sæcul. XVI. disciplinae argumentis innixæ, quæ ad-
A.C. 1503. hucdum vigent, Christianos obligant,
 in Blasphemos lata sat indicat. Præte-
 rea non omnia præcepta, quæ vigente
 Hebræorum lege juris divini fuerunt,
 nunc quoque Christianos stringunt, cum
 hi divinæ legis vim in eo duntaxat ag-
 noscant præcepto, quod divini juris vel
 naturalis vel Evangelici est, seu ad quod
 eos ipsum Evangelium adstringi decla-
 rat. Nec Ecclesia auctoritate divina te-
 netur observare jus divinum Mosai-
 cum, illud nempe, quod neque natura-
 le, neque Evangelicum est, nec dicen-
 dum, quod lex, qua uxor duobus fra-
 tribus nubere prohibetur, sit præceptum
 divinum naturale, aut divinum Evange-
 licum; huic enim contraria, moxque lau-
 data Deuteronomii lex opponitur, quam
 etiam Christus Dominus in Evangelio in-
 terrogantibus Saducæis objecit; hæc igi-
 tur Christianos tantum stringit, ut lex
 v. 24. *Et seq.* Ecclesiastica, civilis & humana, proin-
 summus Pontifex in ea dispensare potest,
 ac tale connubium, prævia hac dispen-
 satione, omnino legitimum erit.